

Posudek vedoucího na bakalářskou práci

Pavína Burdová, Trest smrti.

(FHS UK, červen 2011)

Téma práce není jistě okrajové ani zanedbávané a autorka si je zvolila na základě vlastního zájmu. Přečetla slušné množství relevantní literatury, která je k dispozici v češtině. Práce vcelku splňuje požadovaný rozsah i množství celkem pečlivě citované literatury, i když pouze české. Je srozumitelně napsaná – i když zjevně ve spěchu, s četnými překlepy a chybami.

Problém práce vězí v příliš širokém a nejasně vymezeném tématu, v nekritickém výběru literatury, která zřejmě zahrnuje i knihy spíše „senzační“ než odborné a konečně v problematice metodě. Autorka si přišla práci zaregistrovat velmi pozdě a předložila mi ji až několik dní před odevzdáním. Na moje poměrně četné námítky sice v jednotlivostech reagovala a řadu vyložených chyb na poslední chvíli opravila, celkový dojem se však už napravit nedal.

Autorka v úvodu říká, že ji zaujaly hlavně argumenty pro a proti zrušení trestu smrti. Pak se však pustila do sumárního výkladu o dějinách trestu smrti a trestání vůbec, kde navíc – patrně ovlivněna senzacechtivou literaturou – věnuje až příliš velkou pozornost technikám usmrcování odsouzených. Charakteristiky starověkých zákoníků jsou silně povrchní a neposkytují žádný náhled do jejich celkové logiky, včetně chápání trestu smrti. „Středověk“, jak je v populární literatuře obvyklé, pak není tisíc let nesmírně spletité historie, nýbrž jakýsi opět sumární „celkový pohled“. Novověká historie je zpracována lépe, nicméně také zůstává hodně na povrchu a končí přehledem proměn trestu smrti v USA, opět hlavně usmrcovacích technik.

Diskuse o argumentech pro a proti, která nakonec zabírá 16 stránek, po mém soudu trpí metodickou chybou. Autorka se totiž na začátku vyhnula diskusi o smyslu či účelu soudního trestání vůbec, což činí další diskusi málo přehlednou: otázka účelu se totiž opakovaně vrací u každého z argumentů. V této části, kde měla předvést vlastní schopnost kritického myšlení a argumentace, čtenář naráží na mnoho nevyjasněných otázek, neplatných závěrů atd. Jen jako ukázka: na str. 34 autorka uvádí odhady nákladů na trest smrti v několika amerických státech (bohužel bez udání pramene). Ani tyto náklady ale nijak nespecifikuje – např. zda zahrnují náklady na opakovaná soudní řízení atd. – a pak pokračuje: „Náklady na popravy tedy značně převyšují náklady (na) doživotního vězně...“ o nichž nebyla ani zmínka.

Na předchozí stránce se čtenář dozví, že „V současné době se prosazuje teorie „spravedlivé odměny“, podle níž by se trestní sankce měly ukádat, protože si je pachatel zaslouhuje“, což je v této formulaci postoj např. Kantův. V této obecnosti se tedy nedozvěděl téměř nic. Na str. 31 autorka tvrdí, že „vraždy jsou páčány většinou v afektu, v momentě, kdy je pachatel pod vlivem extrémních emocí, pod obrovským tlakem, případně pod vlivem drog, alkoholu atd.“ – aniž by toto závažné tvrzení

jakkoli doložila. Také diskuse „veřejného mínění“ je přinejmenším nestrukturovaná, ne-li mírně zmatená, a neříká tak nic zajímavého.

Přes tyto četné a poměrně závažné nedostatky, které bohužel zčásti padají i na hlavu (téměř bezmocného) vedoucího, bych ocenil snahu a čtenářskou píli a práci k obhajobě nakonec **doporučil** a hodnotil ji jako **dobrou**.

V Praze 29.6.2011

Prof. Jan Sokol